

KOHTUOTSUS

EESTI VABARIIGI NIMEL

Kohus	Pärnu Maakohus
Otsuse tegemise aeg ja koht	23.oktoober 2008.a. Kuressaare kohtumaja
Väärteoasja number	4-08-1687
Kohtunik	Reena Undrest
Kohtuistungi sekretär	Eve Grass
Väärteoasi	Mihkel Nõgu kaebus Lääne Politseiprefektuuri Kuressaare politseijaoskonna 08.02.2008.a. otsuse peale väärteoasjas nr 2230 08 000078
Istungil osalenud isikud	Kohtuistungil osalesid: Kaebuse esitaja Mihkel Nõgu (isikukood 38709180015,) Kaitsja Harland Paas Kohtuvälise menetleja esindaja Kuressaare piirkonna komissar Meelis Juhandi 10.september ja 8.oktoober 2008.a.
Kohtuistungi toimumise aeg	

RESOLUTSIOON

1. Jätta kaebus rahuldamata.

2. Jätta muutmata Lääne Politseiprefektuuri Kuressaare politseijaoskonna 08.02.2008.a. otsus (kohtuvälise menetleja väärteoasja nr 2230 08 000078) Mihkel Nõgu karistamises KarS § 276 järgi rahatrahviga 120 trahviühikut so 7200 krooni.

Edasikaebamise kord

Otsuse peale võib edasi kaevata kassatsiooni korras Riigikohtule, teatades sellest seitsme päeva jooksul Pärnu Maakohtu Kuressaare kohtumajale arvates otsuse kuulutamisest ning esitades advokaadist esindaja vahendusel kassatsioonikaebuse Riigikohtule otsuse teinud maakohtu kaudu kolmekümne päeva jooksul arvates otsuse tutvumiseks kättesaadavusest.

Kohtuotsus on kättesaadav Kuressaare kohtumajas alates 23.10.2008.a.

ASJAOLUD, MENETLUSE KÄIK, KAEBAJA NÕUE, PÕHJENDUS

1. Lääne Politseiprefektuuri Kuressaare politseijaoskonna 08.02.2008.a. otsusega väärtetoasjas nr 2230 08 000078 karistati Mihkel Nõgu KarS § 276 järgi rahatrahviga 120 trahviühikut so 7200 krooni.

M.Nõgu karistati selle eest, et ta 11.01.2008.a. kell 14.51 Laimjala vallas Saare maakonnas liikudes Käo küla suunas eiras tahtlikult politseiametniku poolt oma teenistusülesannete täitmisel antud seaduslikku korraldust „Seis, politsei“.

2. Menetlusalune isik esitas kohtuvälise menetleja otsuse peale Pärnu Maakohtule kaebuse, milles taotleb otsuse tühistamist ja menetluse lõpetamist väärteto tunnuste puudumise tõttu.

Kaebuses ei tunnista menetlusalune isik ennast väärteto toimepanemises süüdi.

M.Nõgu selgitab kaebuses väärteto toimepanemise asjaolusid järgmiselt: nimelt sõitis M.Nõgu 11.01.2008.a. teda peatada püüdnud politseiauto eest ära. Oluline on siinjuures asjaolu, et politsei kasutas eravärvides sõidukit ja asus M.Nõgu juhitud sõidukit jälitama vilkureid koheselt sisselülitamata. M.Nõgu ja temaga kaasasõitnud noormehed ei saanud algul aru, miks neid jälitama asuti. M.Nõgul õnnestus politseinike auto eest ära sõita ja teda kohapeal kinni ei peetud. Pärast läks ta vabatahtlikult politseiametnike juurde.

Väärteto otsusest ja protokollist puudub väga oluline politseiametnike edasist tegevust iseloomustav asjaolu. Nimelt tulistas üks kahest politseinikust (tulistas meesterahvas, teine oli naispolitseinik) lasu teenistusrelvast ilma mingi vajaduseta õhku ja käskis M.Nõgul heita külmale ja märjale maale kõhuli. Kõhuli heitmisest M.Nõgu keeldus.

Eeltoodust tulenevalt on M.Nõgu seisukohal, et politseiametnike käitumine tema kinnipidamisel ei olnud korrektne. Eelkõige peatumismärguande mittekoheste andmise tõttu, aga samuti meespolitseiniku hilisem tegevus teenistusrelvast lasu sooritamisel.

Sündmuskohal kirjutas M.Nõgu omakäelise seletuskirja, milles ta avaldas kahetsust toimunu suhtes. Nimetatud seletuskirja asja materjalidele millegipärast lisatud ei ole.

Mingit otsuses märgitud korraldust „Seis, politsei“ M.Nõgule ei antud ega saadudki anda, kuna ta tuli ise vabatahtlikult politseitöötajate juurde pärast seda, kui viimased olid temaga telefoni teel vestelnud. M.Nõgu on seisukohal, et tema väärtetoasi on konstrueeritud, politseiametniku ilma igasuguse vajaduseta, ilmselt närvipingest ja ülereageerimisest tingituna, teenistusrelvast tehtud lasu põhjendamiseks.

Kohtuistungil jäi menetlusalune isik oma kaebuse juurde leides, et temale süüks arvatud süütegu ei ole tõendamist leidnud. M.Nõgu mõonab, et konstrueerimise väide tema kaebuses on liigne /t.l. 52-53/.

KOHTUVÄLISE MENETLEJA SEISUKOHT

3. Kohtuväline menetleja oma vastuses kaebusele /t.l. 11-12/ kaebust ei toeta järgmistel põhjendustel: 11.01.2008. a on koostatud Mihkel Nõgule väärteto protokoll selle kohta, et tema 11.01.2008. a kella 14.51 ajal Saare maakonnas Ollamäe külas, Laimjala vallas, Käo küla suunas eiras tahtlikult politseiametniku poolt tema teenistusülesannete täitmisel antud seaduslikku korraldust „Seis, politsei“. Väärtetu on kvalifitseeritud KarS § 276 järgi. 08.02.2008. a otsusega on KarS § 276 alusel menetlusalusele isikule määratud karistuseks rahatrahv 120 trahviühikut so 7200 krooni. Karistust raskendavad või kergendavad asjaolud karistuse määramisel puudusid. Vastulauset menetlusalune isik ei esitanud.

Korraldus „Seis, politsei“ oli antud liiklusjärelvalve käigus liiklusjärelvalve teostamise korra § 32 p 2 alusel antud peatumismärguannet eiranud ja sõidukist põgenevale juhile. Politseiseaduse § 12 lg 1 p 3 kohaselt tagab politsei korra avalikes kohtades: õiguserikkumiste korral nõuab nende viivitamatut lõpetamist ning võtab tarvitusele vastavad meetmed ning

punkti 4 kohaselt võtab vastu ja registreerib õigusrikkumiste ning muude sündmuste kohta saabuvat informatsiooni, võtab viivitamatult tarvitusele abinõud õiguserikkumiste ärahoidmiseks, tõkestamiseks ning avastamiseks. Peatumismärguande eiramine on karistatav süütegu vastavalt liiklusseaduse §-le 74³⁰. Seega oli õiguserikkuja isiku ning asjaolude kontrollimiseks õigus menetlusosalust isikut kinni pidada ja politseid eiranud isikule on õigus anda korraldus „Seis, politsei“. Juhindudes eeltoodust ning VTMS § 132 p 1 palub kohtuväline menetleja jätta Mihkel Nõgu kaebus rahuldamata ja kohtuvälise menetleja 08.02.2008.a otsus muutmata.

Kohtuistungil jäi kohtuväline menetleja eeltoodud seisukohtade juurde.

KOHTU SEISUKOHT

4. Kohus leiab, et kaebus ei kuulu rahuldamisele.

Lääne Politseiprefektuuri Kuressaare politseijaoskonna 08.02.2008.a. otsusega väärteoasjas nr 2230 08 000077 karistati Mihkel Nõgu lähtudes KarS § 56 lg-st 1 ja § 63 lg-st 1 liiklusseaduse (LS) § 74³⁰ lg 1 järgi rahatrahviga 200 trahviühikut (12 000 krooni).

M.Nõgu karistati selle eest, et ta 11.01.2008.a. kell 14.48 Laimjala vallas Saare maakonnas Masa- Laimjala – Tumala tee 26.kilomeetril liikudes Ollamäe küla suunas juhtis mootorsõidukit omamata vastava kategooria mootorsõiduki juhtimise õigust; juhtis mootorsõidukit, eiras tahtlikult sõiduki kohustuslikku peatumismärguannet, mis oli antud operatiivsõiduki sisselülitatud siniste ja punase vilkuriga; sõidukile oli paigaldatud antud sõidukile mittekuuluvad registreerimismärgid (KA04112); juhtis mootorsõidukit, mis ei olnud nõuetekohaselt läbinud tehnöölevaatust; juhtis mootorsõidukit ja kontrollijale esitamiseks puudus sõiduki registreerimistunnistus ja kohustuslik liikluskindlustuse poliis; juhtis mootorsõidukit ja kontrollijale esitamiseks puudus mootorsõiduki omaniku poolt väljaantud kirjalik volikiri, mis oli LS § 17 lg 3 kohaselt kohustuslik.

Pärnu Maakohtu 24.09.2008.a. jõustunud kohtuotsusega väärteoasjas nr 4-08-1688 jäeti eelnimetatud otsus muutmata ja M.Nõgu kaebus rahuldamata /t.l. 53-54/.

Seega on eeltoodud väärteoasjas tuvastamist leidnud, et 11.01.2008.a. jättis Mihkel Nõgu muuhulgas reageerimata liiklusjärelvalve käigus liiklusjärelvalve teostamise korra § 32 p 2 alusel antud peatumismärguandele ja põgenes mootorsõidukiga teda jälitava tsiviilvärvides politseisõiduki eest ära, millel olid sisselülitatud sinised ja punane vilkur.

Antud väärteos väidab M.Nõgu, et ta ei kuulnud peatunud autost põgenesdes teda jälitava politseiametniku poolt antud korraldust „Seis, politsei“.

KarS § 276 näeb ette vastutuse võimuesindaja seadusliku korralduse eiramise eest.

Paragrahv 276 paikneb karistusseadustiku 16. peatüki (avaliku rahu vastased süüteod) 3. jaos (avaliku võimu teostamise vastased süüteod). Seega on kõnealuse väärteokoosseisu eesmärk kindlustada avaliku võimu teostamise tõhusus. Karistusseadustiku § 276 peab tagama, et võimuesindaja poolt haldus- või süüteomenetluse raames antud korraldus, mis on suunatud menetlustoimingu tegemisele või konkreetse ohuolukorra likvideerimisele, saaks korralduse adressaadi poolt vahetult täidetud. Võimuesindaja seaduslikul korraldusel, mille eiramise eest on võimalik isikut KarS § 276 järgi karistada, peab olema vahetu ajalis-ruumiline seos võimuesindaja poolt toimetatava menetlustoiminguga või mingi avalikku korda või teiste isikute õigushüvesid ähvardava ohuolukorra kõrvaldamisega. Selline ohuolukord peab olema korralduse andmisel juba olemas või vahetult ees seisma.

Kohus asub seisukohale, et M.Nõgu väärtegu on tõendatud ja õigesti kvalifitseeritud.

Kohtuistungil ülekuulatud tunnistaja U. L. ütluste kohaselt /t.l. 48/ jälitas ta 11.01.2008.a. koos oma paarimehe T. U.ga politsei eest põgenevat Mihkel Nõgu. M.Nõgu juhitud auto jäi seisma Audla mõisa juures ja autost väljus 3 inimest. U.L. jooksis neile järele. Joostes ümber mõisa nurga sai U.L. kätte auto tagaistmelt jooksu pannud mehe, ees istunud isikud jooksid edasi metsa. U.L. hüüdis nende peatamiseks enda sõnul selge ja valju häälega „Seis, politsei“. Mihkel Nõgu so autojuht vaatas selle hüüde peale veel tagasi, kuid mõlemad jooksid edasi metsa. Siis jooksis T. U. U.L.ist mööda jälitama ärajooksvaid mehi. Vahemaa U.L.i ja metsa jooksnute vahel oli korralduse andmisel ca 50 meetrit. U.L.i hinnangul ei saanud seismajäämise korraldus M.Nõgule kuulmata jääda.

Tunnistaja T. U. ütluste kohaselt /t.l. 48 pöördel/ jätkas tema peale tagaistuja tabamist U.L.i poolt, kahe metsajooksnud isiku tagaajamist. Nende vahemaa oli umbes 50-60 meetrit. Metsas komistas T.U. ja kaotas põgenejad silmist. Jälitamist jätkas ta koos sündmuskohale jõudnud vanemkonstaabel M.M.ga. T.U. kinnitusele andsid nad edasise jälitamise käigus mõlemad M.M.ga autot juhtinud Mihkel Nõgule nähtavuskaugusele jõudmisel korralduse „Seis, politsei“. M.Nõgu peitis end siis juba mingi talu hoovis hoonete varju. Peale T.U. poolt antud korraldust „Seis, politsei – pikali“ saadi M.Nõgu kätte. Relva M.Nõgu tagaajamise käigus ei kasutatud. Viimatinimetatud asjaolusid kinnitab ka tunnistaja M. M. /t.l. 49/.

Kohtul puudub alus kahelda tunnistajate ütluste usaldusväärsusel. Nad on andnud sarnaseid ütlusi ka kohtueelses menetluses.

Seega asub kohus seisukohale, et on tõendatud, et Mihkel Nõgule anti peale põgenevast autost väljumist politseiametniku U. L.i poolt suuline seaduslik korraldus „Seis, politsei!“ ning M.Nõgu eiras seda ja põgenes metsa. M.Nõgu ütlusi selle kohta, et ta ei kuulnud korraldust seismajäämiseks, ei pea kohus usutavaks, kuna M.Nõgu sai enda sõnul väga hästi aru, et põgenes politsei eest ja et tagaajamise käigus võis politsei anda ka korraldusi peatumiseks. Samuti vaatas M.Nõgu U.L.i ütluste kohaselt peale tema poolse korralduse andmist ka tagasi. Järelikult tajus M.Nõgu tekkinud olukorda.

Kohtu hinnangul on kohtuväline menetleja karistuse küsimuse otsustamisel järginud väärtemenetlusõiguse sätteid. Kohus leiab, M.Nõgule mõistetud karistus vastab M.Nõgu süüle ning arvestab ka eripreventiivset eesmärki ja õiguskorra kaitsmise huvisid.

R.Undrest
kohtunik